

Regio De Baronie

Kernagenda

2025 - 2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Bestuurlijk voorwoord	2
Samen bouwen aan een sterke regio.....	4
Aanpakken met daadkracht	4
Samen vanuit één kernagenda	4
Organisatie	5
Fysiek domein.....	7
Vakpoho's.....	8
Wonen	8
Duurzaamheid	10
Economie	11
Mobiliteit	15
Sociaal domein	17
Veiligheid	17

Bestuurlijk voorwoord

De Baronie leeft en bruist. Iedere dag steken inwoners en ondernemers zonder nadenken de gemeentegrenzen over. De jongere uit Altena volgt doordeweeks zijn studie bedrijfskunde aan de Avans Hogeschool in Breda, waar de gepensioneerde Bredanaar in het weekend de rust van De Biesbosch zoekt. De boomkweker uit Zundert levert zijn groene goed aan het hoveniersbedrijf in Baarle-Nassau, de marathonzwemmer uit Geertruidenberg trekt dagelijks zijn baantjes in het Oosterhoutse recreatieoord De Warande. Het restaurant in Etten-Leur betreft zijn biologische wijn van de wijngaard in Alphen-Chaam en het transportbedrijf uit Moerdijk rijdt de tomaten uit de kassen in Drimmelen naar elders in het land. En uiteraard, eens in de twee weken, springen we op zaterdagavond voor NAC. Zo vormt de Baronie als vanzelf een samenhangend netwerk, een Daily Urban System, waarin wonen, werken, ontspannen en zorgen in elkaar overvloeien.

Als bestuurders van de tien gemeenten van de Baronie kunnen wij niet achterblijven bij die werkelijkheid. De samenwerking in de Baronie is daarmee een bestuurlijke logische stap, ook kijkend naar de ontwikkeling van de stedelijke regio's. Gemeenten hebben elk hun eigen identiteit en kwaliteiten en samen maken wij de regio sterker en aantrekkelijker. Door krachten te bundelen vergroten wij onze invloed, benutten wij kansen die afzonderlijk buiten bereik blijven en dragen wij bij aan een waardevol Brabants mozaïek.

Met deze eerste kernagenda geven wij inhoudelijk richting aan die samenwerking. Wij doen dat vanuit vier gezamenlijke ambities:

- Het versterken van de inhoudelijke afstemming;
- Het vergroten van onze gezamenlijke uitvoeringskracht;
- Het stroomlijnen van bestuurlijke overleggen, zodat we effectiever en efficiënter zijn;
- Het borgen van democratische legitimiteit en betrokkenheid.

In de afgelopen periode is er gewerkt aan het opstellen van een kernagenda voor de periode 2025 tot 2027. Het is dus een agenda met een kortere looptijd, die zich in de praktijk nog verder moet vormen en uitwijzen. Onderweg leren we actief van de praktijk en passen we ons aan waar nodig. Waar we merken dat samenwerking echt meerwaarde heeft, kunnen we versnellen en verdiepen. Waar iets minder goed uitpakt, passen we aan of kiezen we een andere route. Zo groeit deze agenda, stap voor stap, uit tot een stevig fundament voor de langere termijn. Daarbij betrekken we onze gemeenteraden, maatschappelijke partners en inwoners nadrukkelijk: alleen samen geven we inhoud en legitimiteit aan de Baroniesamenwerking.

De kansen zijn groot: samen kunnen we beter inspelen op maatschappelijke opgaven, innovatie versnellen, financiën verwerven, voorzieningen versterken en onze regio nóg aantrekkelijker maken om te wonen, werken en ondernemen. De Baronie hoeft niet uitgevonden te worden – ze bestaat al. Met deze kernagenda zorgen we ervoor dat de bestuurlijke samenwerking net zo vanzelfsprekend wordt als de samenwerking die onze inwoners en ondernemers al elke dag laten zien.

De gezamenlijke bestuurders van de Baroniegemeenten,

De burgemeesters van Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert

Samen bouwen aan een sterke regio

De regio heeft veel potentie. Maar om die kracht ook echt te benutten is meer samenwerking nodig. Of het nu gaat om woningbouw, bereikbaarheid, economie of duurzaamheid: we moeten elkaars sterke punten benutten en gezamenlijk onderwerpen aanpakken. Door onze krachten te bundelen, zorgen we ervoor dat inwoners met plezier (kunnen blijven) wonen, werken en recreëren, dat onze economie duurzaam kan groeien en dat bezoekers zich welkom voelen.

De Baronie vormt een goed verbonden netwerk van steden en dorpen. Door daarin bewuster samen te werken, kunnen we beter inspelen op actuele behoeften, wensen en onzekerheden van inwoners, of het nu gaat om openbaar vervoer, voorzieningen, werk, of zorg. Het initiatief tot de formalisering van deze samenwerking komt uit 2019. In het proces dat volgde zijn documenten opgesteld en voorgesteld waarin onder andere tot uitdrukking komt 'hoe' we als De Baronie willen samenwerken. En ook hoe onze regio zich verbindt aan de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. Voor een uitgebreidere beschrijving daarvan verwijzen wij naar bijlage 1 (uitsnede Toelichting op de Gemeenschappelijke Regeling Regio De Baronie).

Aanpakken met daadkracht

De maatschappelijke opgaven waar we voor staan stoppen niet bij onze gemeentegrenzen. Deze zijn vaak grensoverstijgend en complex. Daarmee groeit de noodzaak voor samenwerking tussen onze gemeenten. Denk hierbij aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen of het bouwen van woningen voor specifieke doelgroepen. Door op verschillende onderwerpen regionaal af te stemmen kunnen we onze uitvoeringskracht vergroten en beter inspelen op behoeften van onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Samen vanuit één kernagenda

Om die samenwerking te sturen, is een kernagenda opgesteld. Deze kernagenda geeft richting en zorgt ervoor dat we dezelfde doelen nastreven. In deze agenda staat tot en met 2026 welke thema's we met zijn allen oppakken. In 2026 maken we na de verkiezingen een nieuwe kernagenda met input vanuit raadsleden, colleges en ambtenaren.

De kernagenda sluit aan bij bredere samenwerkingsverbanden in de regio, zoals de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). Aan deze samenwerking nemen naast de tien Baroniegemeenten ook negen gemeenten uit de regio Hart van Brabant deel. Hier werken gemeenten samen met de provincie en is er via de SRBT-afstemming met het Rijk. Strategische keuzes – bijvoorbeeld het bouwen van een nieuwe woonwijk met duizend woningen – maken we op SRBT-niveau. Kleinschaligere, tactisch-operationele, ontwikkelingen stemmen we af in Baronieverband.

Ook andersom werkt dit: signalen uit De Baronie kunnen leiden tot agendapunten op SRBT-niveau. Op die manier kan regio De Baronie dossiers opwerken tot provinciale, landelijke of Europese tafels. Zo versterken we onze positie binnen de SRBT naast Hart van Brabant. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat onderwerpen die bij de SRBT aan de orde komen, eerst worden besproken in De Baronie. En het kan ook zijn dat vanuit De Baronie onderwerpen voor de SRBT worden aangedragen.

Daarnaast nemen wij als Baronie taken over van de Regio West-Brabant, zoals de mobiliteitsdossiers ([zie hoofdstuk mobiliteit](#)). Ook deze komen terug in deze kernagenda.

De kernagenda is overigens niet alleen het ‘spoorboekje’ voor onze regio. Het is ook het belangrijkste document in de relatie tussen de regio Baronie en de raden van de aangesloten gemeenten. De raden zijn daarom betrokken bij de totstandkoming van deze agenda. Via een brede radenbijeenkomst zijn raadsleden geïnformeerd over de inhoud en is de conceptversie besproken. De afzonderlijke gemeenteraden konden vervolgens formeel hun zienswijzen geven. Die uitkomsten zijn verwerkt in deze kernagenda.

Belangrijk uitgangspunt voor de huidige samenwerking is overigens dat ‘De Baronie’ geen besluiten neemt die direct doorwerken naar lokaal beleid. Daarvoor zullen gemeenten een Baronie besluit of Baronie document via het lokale proces zélf en op eigen wijze moeten verwerken. Bijvoorbeeld door het te vertalen in de gemeentelijke omgevingsvisie of op te nemen in een lokaal project.

Organisatie

Eén van de doelstellingen van de Baroniesamenwerking is de bestuurlijke drukte verminderen. Wat betreft organisatie beogen wij dan ook om dat wat we toch al doen in de Baronie, slimmer te organiseren op de zogenaamde Baroniedagen. Dat betekent dat ambtelijke werkgroepen die er nu zijn, bijvoorbeeld het overleg *woontafel*, in beginsel blijven bestaan en toewerken naar agendasetting en besluitvorming op de Baroniedagen. Het poho over het fysieke domein kent ook vakpoho's (vak-portefeuillehoudersoverleg). Ieder (vak)poho heeft een ambtelijk secretaris. Deze ambtelijk secretaris is samen met de voorzitter van het (vak)poho verantwoordelijk voor de agendasetting en voorbereiding. De ambtelijk secretaris bereidt de overleggen voor met zijn/haar ambtelijke werkgroep. De besluitvormende bevoegdheid blijft in de individuele colleges/gemeenteraden, de voorbereiding en afstemming op die besluitvorming vindt plaats in de (vak)poho's. Om die vorm van samenwerking te faciliteren is een klein Baroniebureau opgericht.

Deze Baroniesamenwerking is in hoofdlijnen georganiseerd op basis van drie zogenaamde portefeuillehoudersoverleggen (poho's). Die drie poho's zijn fysiek, sociaal en veiligheid.

Fysiek domein

Binnen het fysieke domein werken we aan versterking van onze ruimtelijke, economische, mobiliteits- en duurzaamheidsagenda. Dit gebeurt via vier inhoudelijke overleggen (vakpoho's): wonen, mobiliteit, economie en duurzaamheid. Sommige thema's raken meerdere vakpoho's. Voor een goede ontwikkeling van De Baronie als geheel, is het nodig om juist deze onderwerpen op een brede, integrale manier te bespreken. Die bespreken we daarom integraal binnen het poho fysiek. Het poho fysiek is ook een plek om te inspireren en geïnspireerd te worden. Nieuwe trends en ontwikkelingen die een integraal karakter hebben en interessant kunnen zijn voor meerdere vakpoho's komen op de agenda.

Binnen het poho fysiek komt het samen. Het poho fysiek is daarmee ook een schakel tussen de Baronie en de samenwerking op niveau van de SRBT. Thema's uit de SRBT die beter passen op de schaal van de Baronie komen hier daarom aan bod. Andersom geldt ook dat opgaven die ontstaan in de Baronie en de schaal van dat gebied overstijgen, op de agenda van de SRBT komen. Het is daarbij van belang ervoor te waken dat aan een onderwerp niet op twee schaalniveaus wordt gewerkt. Ook het uitgangspunt van de SRBT-samenwerking is, dat de inhoud leidend moet zijn bij de vraag op welke tafel welke bestuurlijke vraag besproken moet worden. Dit is een continue verantwoordelijkheid van de Baroniesamenwerking (poho Fysiek) en de SRBT.

Vanuit deze kernagenda wordt dit vormgeven door het poho Fysiek én de vakpoho's te zien als een onderdeel van de SRBT-samenwerking. Meer concreet houdt dit in dat op al deze agenda's ruimte is voor

- 1) voorbespreken en standpuntbepaling agenda-onderwerpen SRBT
- 2) input leveren voor documenten op SRBT-niveau en;
- 3) agenderen voorstellen ter besluitvorming SRBT Bestuurlijke Integratie tafel (BIT).

Vakpoho's

Wonen

Strategische uitvoering

A. Strategische, regionale visie binnen de Baronie & implementatie ervan ten aanzien van wonen

- Impact in kaart brengen bij relevante, nieuwe wetgeving voor regionale inzet en samenwerking op wonen, zoals basis voor lokale urgentieregelingen gemeenten binnen de Baronie bij implementatie wet versterking regie op de volkshuisvesting (verwacht: 2026)
- Positionering van regio Baronie ten aanzien van inzet op nieuwbouw en beter benutten bestaande voorraad.

B. Strategische inzet als onderdeel SRBT-samenwerking

- Herijking / update en implementatie herijkte SRBT-woondeal (met blik op 2034) voor Baronie; met doorkijk naar 2040.
- Opstellen strategische woningbouwprogrammering en toekomstig volkshuisvestingsprogramma voor de Baronie, inclusief monitoring.
- Het regionaal afstemmen van gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's (beleid) op bovenlokale aspecten.
- Het goede gesprek voeren over 'bouwen we de juiste woning op de juiste plek' (bespreking van woningbouwplannen, die lokale afstemming vragen (woontoets) waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met plannen opgenomen in de update Woondeal).

Uitvoeringsthema's

Samenwerking op wonen en zorg (in samenspraak met POHO sociaal)

Uitwerking en uitvoering regionaal afsprakenkader wonen en zorg, waaronder:

- Faciliteren en ontwikkeling van innovatieve woonzorgvormen.
- Opstellen uniforme basis voor fair share binnen de Baronie ten aanzien van wettelijk urgenten (zoals opgenomen in concept wet versterking regie op de volkshuisvesting) Zo maken we samen met woningcorporaties heldere regionale afspraken over eerlijke verdeling van diverse woonzorgopgaven binnen de regio Baronie, waaronder het opvangen en huisvesten van deze wettelijke urgenten (exclusief statushouders).

Specifieke Baronie thema's

Niet anders dan hierboven benoemd.

Overige thema's

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Strategische uitvoering

De uitbreidingsbehoefte op het gebied van werklocaties en verstedelijking leggen een extra druk op het landelijk gebied. Niet alleen voor wonen en werken, maar ook voor de benodigde energietransitie, recreatieve functie van het buitengebied of de belasting op kwetsbare natuurgebieden. En dan heeft de landbouwsector ook een grote uitdaging om te verduurzamen. Naast de grote opgaven is het ook van belang om het economisch toekomstperspectief in het buitengebied niet uit het oog te verliezen. De transitie van het landelijk gebied wordt op het schaalniveau van de SRBT uitgewerkt, waarna deze verdere uitvoering kan krijgen in Baronieverband. Daarbij is het van groot belang om ook de aandacht op de natuur te behouden.

Uitvoeringsthema's

Zie hierboven.

Specifieke Baronie thema's

Water- en klimaatkring: met de aangesloten Baroniegemeenten werken aan klimaatadaptatie en wateropgaven zoals droogte, wateroverlast en hittestress. We zoeken de samenwerking op om een impuls te kunnen geven aan het bereiken van de doelen voor de Kaderrichtlijn Water. Dit doen we samen met relevante partners, zoals de waterschappen.

Overige thema's

Grondstoffen & circulariteit: het reduceren van restafval, de grondstofstromen zo hoogwaardig mogelijk verwerken waarbij we deze stromen zoveel mogelijk in de keten en in de regio houden. Het thema grondstoffen en circulariteit is opgenomen als onderwerp op de kernagenda ter kennisdeling en inspiratie. Definitieve besluitvorming over dit onderwerp blijft bij de afzonderlijke besturen.

Economie

Strategische uitvoering

Coördinatie richting RWB, REWIN, EBWB:

Tijdens het proces om te komen tot deze kernagenda voor de Baronie is er door een, door RWB ingestelde, bestuurlijke begeleidingsgroep een onderzoek gedaan naar “RWB Nieuwe Stijl”. Doel van het onderzoek is om de impact van overdracht van RWB-taken, eventuele verbetering van samenwerking met triple helix en de nieuwgevormde samenwerkingsverbanden zoals SRBT en Baronie op te halen en te adviseren over een eventuele aanpassing van de RWB. De uitkomsten, besluitvorming en eventuele denkrichtingen hebben invloed op wat er van de samenwerking in Baronie of SRBT gevraagd wordt. Het AB van de RWB heeft de hoofdrichting, het aanbrengen van een knip tussen economische samenwerking en shared services, breed onderschreven en heeft de wens de besluitvorming voor de verkiezingen af te ronden. Voor de periode waarover deze kernagenda voor de Baronie vastgesteld wordt kan de invloed ervan variëren van leveren van input, overdracht van extra taken tot extra afstemming over de transitie van de samenwerkingen en taken.

Regio West-Brabant (RWB):

- Coördinatie transitie RWB “Nieuwe Stijl”.
- Organiseren overdracht taken RWB aan stedelijke regio’s.
- Coördinatie acties & onderzoeken gericht op triple helix: leveren input overheidsdeel (waar mogelijk gecombineerd met REWIN).
- Voorbereiden vergaderingen RWB: Commissie Economie & Arbeidsmarkt.

REWIN:

- Coördinatie acties gericht op de triple helix: leveren input overheidsdeel (waar mogelijk gecombineerd met RWB).

EBWB:

- Coördinatie acties gericht op de triple helix: leveren input overheidsdeel (waar mogelijk gecombineerd met RWB).

Afstemming richting Poho Fysiek Baronie:

Waar nodig agenderen van onderwerpen met link naar ruimtelijke thema’s (bijvoorbeeld transitie landelijk gebied).

Uitvoeringsthema's & Specifieke Baronie thema's

Strategische Economische Agenda i.r.t. SRBT:

- Ophalen en voorbereiden input Baronie voor acties en opdrachten Economische Agenda SRBT.

- Versterken van het economisch profiel van de SRBT met o.a. het perspectief van het Human Centered Innovation (HCI)-concept (SRBT B1¹).
- Opstellen van een regionaal ruimtelijk economische visie gericht op het versterken van het economisch profiel en positie van de SRBT met o.a. het perspectief van het Human Centered Innovation (HCI) concept, de toekomst van de logistieke sector en de basis-economie van de regio (SRBT B2).
- Toegevoegde waarde van de bestaande logistiek in Waalwijk, Tilburg, Oosterhout en Moerdijk wordt kwalitatief versterkt door innovatie, verduurzaming en doorontwikkeling van watergebonden locaties. Doel is de toegevoegde waarde en kwaliteit ondersteunend te maken aan de kennis- en maakeconomie, inspelend op circulariteit en energietransitie. Daarbij wordt kritisch gekeken naar de ruimtevraag en is revitaliseren het uitgangspunt (SRBT B5).
- Onderzoek te doen naar de ruimtelijk-economische versterking van het Brabantse en Zuid-Hollands maritieme cluster, inclusief de fysieke uitbreidingsbehoefte, met speciale aandacht voor de positie van Werkendam (SRBT B8).

Werklocaties (Bedrijventerreinen, Kantoren, Detailhandel):

- Regionale afstemming ruimtelijke plannen
- Vaststelling en uitvoering Afsprakenkader Bedrijventerreinen Baronie (2025)
Afsprakenkader Bedrijventerreinen Baronie op basis van de provinciale prognoses (2022) voor werklocaties voor Regio West-Brabant t/m 2030 en doorkijk naar 2040. Het afsprakenkader bestaat uit (vaststelling gepland op SRBT ontwikkeldagen in 2025):
  - Economisch toekomstbeeld
  - Scenario Programmering
  - Kwalitatieve afspraken
  - Kwantitatieve afspraken
- Provinciale Prognose (2026)
In 2026 worden de nieuwe provinciale prognoses opgeleverd (vindt elke 4 jaar plaats) en scenario's voor programmering 2031 t/m 2040 geëvalueerd. Dit sluit aan op eerdergenoemde Ontwikkelstrategie werklocaties/afsprakenkader bedrijventerreinen SRBT 2040.
- Ontwikkelstrategie Werklocaties SRBT 2040
Ontwikkelstrategie werklocaties/afsprakenkader bedrijventerreinen SRBT 2040 opstellen op basis van economische visie SRBT, onderzoek naar kwalitatieve en kwantitatieve ruimtevraag, provinciale prognose,

---

¹ Acties SRBT B* uit de SRBT uitvoeringsagenda versie 1.0 vastgesteld op de Ontwikkeldag SRBT d.d. 2 juli 2025

verduurzamings- en verdichtingsopgave werklocaties en integrale ruimtelijke afweging (zie ook de afspraak over programmering en planning nieuwe grootschalige werklocaties bij ontwikkelprincipe 5). De bedrijventerreinafspraken van Hart van Brabant en De Baronie vormen de basis voor deze ontwikkelstrategie, waarbij op termijn de programmeringsafspraken op stedelijke regio-niveau worden gemaakt (SRBT B3).

- Uitwerken van de Grip-afspraken (grootschalige bedrijfsvestiging) tussen Rijk - IPO en de regio's (SRBT B9).
- Inzicht in en afspraken over verduurzamings- en verdichtingsopgave bestaande werklocaties.
- Update SPUK-regeling Verduurzaming Bedrijventerreinen
- Organiseren van kennisdeling over de revitalisering van de bedrijventerreinen. Gemeenten delen leereffecten vanuit hun programma, zodat andere gemeenten dit mee kunnen nemen in hun programma en werkwijze (SRBT B7).

Coördinatie en sturing uitvoering RWB bij acties uit het werkplan Nieuwe Economie²:

- Verkennen regionale potentie nieuwe economie.
- Uitvoeren regionale verkenning naar de stand van het regionale vestigingsklimaat voor de nieuwe economie en welke acties daarop nodig zijn.
- In gesprek met de gemeenten de resultaten van de verkenning concretiseren naar de lokale of samenwerkingsagenda's van de gemeenten zodat waar gewenst acties opgepakt kunnen worden
- Gemeenten, provincie en waterschap waar nodig en gewenst helpen met het borgen van acties om het vestigingsklimaat nieuwe economie mee te versterken
- Faciliteren gemeenten in hun inbreng van het belang van nieuwe economie bij afwegingen door stedelijke regio's en districten
- Faciliteren gemeenten in hun inbreng van het belang van nieuwe economie bij afwegingen omtrent energie-infrastructuur (pMIEK, RES)
- Werklocaties (broedplaatsen, innovatiehubs): bijdragen aan uitvoering behoeftenonderzoek en ontwikkeling

---

² Onderstaande zijn acties uit het Werkplan nieuwe Economie van de Regio West-Brabant (RWB). De exacte rol (coördinatie en sturing) van het Poho Economie Baronie bij de betreffende acties dient in onderlinge afstemming bepaald te worden.

Inspiratie en kennisdeling (vast onderdeel agenda vakpoho economie)

Nader te bepalen thema's met Economische Component:

- Vrijtijdseconomie

Mobiliteit

Strategische uitvoering

- Mobiliteitstransitie afgestemd op lokale maat
- Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van inwoners
- Vergroten van nabijheid voor de inwoners en beperken van mobiliteitsarmoede
- Versterken van multimodale regionale en internationale bereikbaarheid
- Bijdragen aan een gezonde leefomgeving
- Beweging brengen in A27/A58/A59

Dit alles in het licht van de Multimodale Agenda Zuid-Nederland die in samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de provincies Noord-Brabant en Limburg wordt opgesteld.

Uitvoeringsthema's

- OV/Gedeelde Mobiliteit
  - Hubs in relatie tot concessie West: flex-en (grotere) overstaphaltes
  - Bus Rapid Transfer (BRT): verder uitwerken met focus op bestuurlijke aanhaking van gemeenten met Hub.
- Verkeersveiligheid
  - Schoolfietsroutes: Er is opdracht gegeven aan een extern bureau om voor de periode 2025-2027 op het niveau van de SRBT een programma schoolfietsroutes te maken
  - Aftstemming over schoolfietsroutes vindt plaats met de maatregelen die gemeenten indienen voor het Strategisch Plan Verkeersveiligheid
- Schoon/stil en gezond
  - Vertalen regionale laadvisie naar lokaal laadpalen visie en laadpalenbeleid
  - Bepalen welke onderwerpen voor de uitvoeringsagenda laden als onderdeel van de regionale laadvisie in 2026 worden opgepakt
  - Fietsstimulering via werkgeveraankpak
  - Verkennen en aanleg routedelen snelfietsroutes
- Digitalisering, monitoring, evaluatie
  - Inwinnen en delen van data
- Governance/bemensing/financiering samenwerking
  - Zorgdragen voor een junior bijdrage aan het mobiliteitsteam SRBT
- Snelwegen (sluiproutes/A58 no regret pakket)

Specifieke Baronie-thema's

Landbouwverkeer

Overige thema's

- Regionale Mobiliteitsagenda/ Regionaal Mobiliteitsprogramma
- Gedeelde mobiliteit

Sociaal domein

Het sociaal domein is in De Baronie een ingroeithema. In 2025 is gekozen voor een thematische aanpak tijdens de Baroniedagen, met als doel om van elkaar te leren. De samenwerking laat op dit moment een versnipperd beeld zien, maar gemeenten weten elkaar op het gebied van kennisdeling goed te vinden. Dit komt doordat zij allemaal werken aan dezelfde ontwikkeling: het opnieuw inrichten van het stelsel van het sociaal domein.

De focus gaat hierbij liggen op het versterken van de sociale basis, het opzetten van sterke lokale teams (SLT's) en het verminderen van de druk op specialistische zorg. We maken daarmee een beweging van individuele voorzieningen naar meer collectieve en laagdrempelige voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn.

De primaire doelstelling van de samenwerking binnen het sociaal domein is om te inspireren, van elkaar te leren en samen te ontwikkelen. Daar zit energie op. Er liggen veel inhoudelijke vragen rond “de beweging naar voren” waar gemeenten elkaar veel in te bieden hebben. Alle gemeenten kunnen de lessen die daaruit voortkomen inbrengen en toepassen binnen de bestaande samenwerkingsverbanden.

Wanneer er vanuit deze inhoudelijke samenwerkingen momenten ontstaan om slimmer samen te werken en processen slimmer te organiseren, is dat het moment om de bestaande structuren tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen.

Veiligheid

Op de Baroniedagen houden de burgemeesters ook hun reguliere afstemmingsoverleg op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid (DDO). Dit doen zij samen met de veiligheidspartners van het Openbaar Ministerie, Politie en (bij gelegenheid) als district van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. Op het thema Zorg en Veiligheid wordt cross-over afstemming gezocht met de portefeuillehouders in het Sociaal Domein.

Bijlage 1

Uit: Toelichting op de Gemeenschappelijke Regeling Regio De Baronie

1. Aanleiding

In 2019 nam gemeente Breda het initiatief om het gesprek aan te gaan met omliggende gemeenten over mogelijkheden tot samenwerking. Het doel hiervan was om als nabijgelegen gemeenten meer en beter met elkaar samen te werken waardoor we elkaar konden versterken. Met de Regionale Investeringsagenda als concreet voorbeeld van samenwerking indachtig, werden vanaf 2020 de eerste stappen gezet in een traject. Daarin werd herkend en erkend dat het belang van de regio toeneemt, met maatschappelijke opgaven die onze gemeentegrenzen overstijgen. Het biedt kansen om onze uitvoeringskracht te versterken. De urgentie om de samenwerking te versterken, is met de ontwikkeling van de Stedelijke Regio Breda - Tilburg de afgelopen jaren steeds groter geworden. Dit werd bestuurlijk gevoeld en omarmd door alle tien betrokken colleges.

2. De Baronie als Daily Urban System

De gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert zijn samen als 'de Baronie' een uniek mozaïek en een krachtige regio die door samenwerking aantrekkelijk en relevant wil zijn en blijven. We vormen een 'Daily Urban System' (verder: DUS), namelijk een goed verbonden netwerk van steden en dorpen, waarbinnen de belangrijkste verplaatsingen van onze inwoners zich afspelen. Een gebied waarin we wonen, werken, recreëren en van elkaars voorzieningen gebruik maken. Iedere gemeente heeft hierin zijn eigen unieke kwaliteiten. Op veel vlakken werken we al samen. Door nog bewuster samen te werken binnen het DUS, kunnen we beter inspelen op de dagelijkse behoeften en uitdagingen van onze inwoners, zoals mobiliteit, werkgelegenheid en voorzieningen. Dit maatschappelijk perspectief vormde de basis voor het verkennen van het versterken van de samenwerking in de Baronie.

3. Van netwerksamenwerking naar gemeenschappelijke regeling

Met de bestaande samenwerkingsrelaties en het perspectief van een toekomstbestendig DUS indachtig, hebben alle betrokken colleges in december 2024 besluiten genomen om de samenwerking te versterken en te formaliseren op de logische schaal van de Baronie. Daarmee zijn we vanaf 1 januari 2025 gestart. Deze netwerksamenwerking stelt de colleges in staat om taken en opgaven op basis van door de raad vastgestelde kaders samen met de tien gemeenten in de Baronie uit te voeren.

Een van de gemaakte afspraken is dat we de samenwerking willen ontwikkelen naar een 'lichte' gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (verder: Wgr) die begin 2026 in werking zou kunnen treden. Met een

gemeenschappelijke regeling geven we aan - met name richting alle betrokken raden - dat we waarde hechten aan democratische legitimiteit van de samenwerking. Een gemeenschappelijke regeling heeft als voordeel dat verantwoordelijkheden, bevoegdheden en financiering effectief en efficiënt zijn vastgelegd. Naast democratische legitimiteit biedt een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een openbaar lichaam bovendien stabiliteit en continuïteit voor de samenwerking.

Zo'n gemeenschappelijke regeling sluit bovendien aan bij de samenwerkingsvorm zoals de gemeenten rondom Tilburg die kennen (gemeenschappelijke regeling Hart van Brabant). Door ons op deze wijze te organiseren draagt dat bij aan een sterke samenwerking in de Stedelijke Regio Breda - Tilburg die vooralsnog geen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke grondslag kent.

4. Betrokkenheid van colleges en raden bij totstandkomingsproces

We hebben ons gerealiseerd dat het aangaan van een gemeenschappelijke regeling om een zorgvuldig besluitvormingsproces vraagt en het belangrijk is dat de afspraken over de samenwerking gedragen worden door alle betrokken colleges. Daarnaast wilden we ook de raden bij het proces betrekken. Een gemeenschappelijke regeling is immers een vorm van verlengd lokaal bestuur. Het democratisch gesprek over de regionale samenwerking vindt primair plaats in de lokale raden.

De Wgr bevat een aantal instrumenten zoals zienswijzen en de informatieplaat die de betrokkenheid van de raden borgen. Maar we vinden het ook belangrijk dat de raden van de tien gemeenten zich betrokken gaan voelen bij deze samenwerking en de mogelijkheid hebben om aan te geven op welke manieren zij invloed willen uitoefenen. Daarnaast moesten we ook rekening houden met de afspraken uit de Nota verbonden partijen en overige samenwerking West-Brabant.

Om alle bestuurlijke gremia in voldoende mate te betrekken bij het opstellen van deze gemeenschappelijke regeling, hebben wij op meerdere momenten gelegenheid geboden om te reflecteren op uitgangs- en vraagstukken met betrekking tot de regeling. Ook de verschillende opties hoe de raad daarin een structurele rol kan spelen, zoals via een regionale raadsadviescommissie, zijn daarbij ter sprake gebracht. De opbrengsten van de besprekingen in de bestuurlijke regiegroep, de colleges en raden hebben we gebruikt om het voorstel aan te vullen en te wijzigen evenals bij de formele zienswijzeprocedure. We gaan ervan uit dat we op deze manier tot een regeling zijn gekomen waaraan alle gemeenten zich uiteindelijk willen committeren.

5. Belangrijke kenmerken van de regeling

Zoals gezegd is een aantal uitgangspunten leidend geweest voor de wijze waarop de regeling uiteindelijk vorm heeft gekregen. Op de belangrijkste kenmerken gaan we hier in.

Eerder benoemden we al het voornemen om een ‘lichte’ gemeenschappelijke regeling op te stellen. Deze term kan op tweeërlei manieren worden uitgelegd, een ‘lichte’ regeling in juridische zin of in inhoudelijke zin. Een regeling met openbaar lichaam is in principe de zwaarste vorm omdat de regeling daarmee rechtspersoonlijkheid verkrijgt. In plaats van een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam behoort ook een regeling met een gemeenschappelijk orgaan tot de mogelijkheden. In dat geval bezit de gemeenschappelijke regeling echter geen rechtspersoonlijkheid en zou één van de deelnemende gemeenten als werkgever en als eigenaar van goederen en materiaal dienen op te treden. Zonder rechtspersoonlijkheid moet in voorkomende gevallen één deelnemer of verschillende deelnemers (of het gemeenschappelijk orgaan namens één of meer van de deelnemers) privaatrechtelijke rechtshandelingen voor het gemeenschappelijk orgaan verrichten.

De Wgr geeft overigens aan dat ‘in daarvoor bijzonder in aanmerking komende gevallen’ ervoor gekozen kan worden om in plaats van een openbaar lichaam een gemeenschappelijk orgaan in te stellen. Daarbij kan dan gedacht worden aan zeer eenvoudige regelingen met een beperkte doelstelling op een bepaald terrein. Dat is bij de samenwerking die wij voor ogen hebben niet het geval en een gemeenschappelijk orgaan ligt dan ook niet voor de hand. Door nu te kiezen voor een regeling met openbaar lichaam maken we de regeling ook toekomstbestendig, mocht op enig moment de wens ontstaan om meer bevoegdheden over te dragen aan de gemeenschappelijke regeling.

Een tweede belangrijk kenmerk van de regeling is dat de raden geen bevoegdheden op grond van wet- en regelgeving overdragen aan de gemeenschappelijke regeling. Daarom is er evenmin aanleiding om de raden de gemeenschappelijke regeling mede te laten treffen.

De gemeenschappelijke regeling regelt slechts het toekennen van een overleg- en adviesfunctie aan met name de diverse portefeuillehoudersoverleggen. In die zin is er dan ook sprake van een gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam in een zo licht mogelijke vorm.

Het gevolg van het niet overdragen van besluitvormende bevoegdheden is dat, met uitzondering van de wettelijke bevoegdheden die aan een algemeen bestuur dan wel dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling toekomen, overige besluiten altijd door de afzonderlijke colleges van de deelnemende gemeenten moeten worden genomen. En wanneer aan de orde, geldt hetzelfde voor de afzonderlijke gemeenteraden. Binnen de portefeuillehoudersoverleggen vindt afstemming en voorbereiding plaats maar geen besluitvorming waaraan gemeenten kunnen worden gebonden.